

JOUNI INKALA

Hermész

(Hermes)

A hírvivő, a messziről jött, meglepetésszerűen
érkezik hozzám, noha az erőt, mit képvisel,
már rég letűntnek hittem. Aztán eljött
újra, két vagy három év múltán,
anélkül, hogy hívtam, kértem
vagy imával szelídítettem volna meg...
Közben ő olyan helyeken járt,
melyekről nem halhattam mást,
csak a szavakkal közölhető.
Gyanítom, hogy hatalmában van minden,
mit előkapartak vagy kitöröltek.
A filmek is, melyeket erőszakos ujjak
tépdestek ki a fényképezőgépből
vagy az apróra szagatott dokumentumok.
Mi csak ülünk az asztalnál,
s ő feltárja tudását, halkán, mintha
hangja a lelke mélyéből jönne,
hiszen hogy is lehetne másként elmesélni
megbízható körökben
a leglényegesebb dolgokat.
Merészebb, mint ki az arénába lép,
mint ki ejtóernyővel készül leugorni,
vagy bonyolult felkészülést igénylő
léböjt-kúrába kezd. Merészsége,
akár a szerelmesé, kinek képe az ellopott
pénztárcából a tolvajra mosolyog.

Anna Politkovszkaja emlékére

Pénélopé és Télemakhosz

(Penelope ja Telemakhos)

Úgy gondolta, a hosszú éjszakák alatt, a csendes és ijesztően szótlan várakozás közben szemfödelet sző majd magának s fiának, és eltervezte, hogyan szúrja majd a tört először a fiú, aztán saját bordái közé, csak egy-két éjszakával később: de addigra Odüsszeusz megérkezett.

A nap úgy ragyogott a tenger felett, mint egy kiterített, tiszta lepedő. Az udvaron, a fákon ősi istenek neveit sziszegte a szél, és Odüsszeusz megfeszítette az íjat, a kérőknek arra sem jutott idejük, hogy utolsó imájukat elrebegjék: torkukba fúródott a nyíl, beléjük szorítva a szót.

Mikor az önkéntelen hörgés abbamaradt, Pénélopé hozta vásznait és a holttestekre terítette: ekkor Télemakhosz elmesélte, hogy álmot látott, miszerint Zeusz maga jön majd el hozzájuk, önérzetes gazdaként, és követeli áldozatul a Pénélopé szötte vásznakat.

Ezért ő, Télemakhosz éjszakánként győzött újraszőni mindent, amit Pénélopé a szolgálólányokkal újra meg újra lefejtett. Mikor befejezte a történetet, a leplet nézték mindnyájan, amely lassan színeződött el, mint a sötétedő hold, s eme különös és megfoghatatlan történet hallatán nem tudták kivenni fejükből a haldoklóknak a harcmezőről messzire ható, egymásba torlódó kiáltásait.

Csehov egy francia örömlánynál

(Tšehov ranskalaisen ilotytön luona)

A szoba fényes, mint egy éjszaka nyitva tartó könyvtári olvasóterem. Már a küszöbnél megcsap a frissen nyírt fű és a gyanta illata. A takarón fekete aranyhalakat kapkodó tündérek úsznak, a szőnyeg kihívóan vörös: díszszőnyeg a pokolba. A lány az ágy szélén ül, várakozó, az idegent megfoghatatlanul bámuló tekintettel, akár egy kitömött csalogány, mígnem a látogatás által dermesztett jéghegy szélei lassan olvadni kezdenek. Csepegve, egyik csepp a másik után. A vendég leveti kabátját, ingét, de lornyonját az orrán hagyja. „Különbem nem látnék belőled semmit.” A gyertya füstöl, közelről a sziszegését is hallani. Az ágy mellett, a falon a vendég és a lány árnyéka egymásba olvad. Egyszer csak két szarv mered a lány feje búbján, és az árny rázkódni kezd a nevetéstől. Később abbahagyja a nevetést, megragadja a vendég tréfálkozó ujjait, lágyan megcsókolja őket és így szól: „Legyünk túl rajta gyorsan, aztán tartogass csendesen az öledben, s elmesélem egyetlen, legtitkosabb álmomat.” „Mondd el” – kéri a vendég, miközben hajuk egymásba ér. A szobában most már a sínek erős szaga is érződik, s így suttog a lány: „Hogy én és két nővérem elmehessünk innen, vissza Párizsba. Párizsba, haza. Ó, Párizs!”

(A nyelv, melyet beszélek...)

(Puhun yhtä kaljua kieltä...)

A nyelv, melyet beszélek, lecsupaszított, akár egy kivágott erdő.
A motorfűrész zúgása, a fűrészport szerteszóró dühös
tombolás után, mikor már a hó sem olvad el.

Egy hideg éjjelen ismerős hegycsúcs emelkedik az erdőszél
fölé, a hold, gondolatoktól terhesen.

A mókuszprémet, bár még mellettünk szalad, máris
pénzbe számolom át. Megáll, balgán, hiszen
nem is tudja, mennyit ér szememben.

Hogy mennyit is ér majd a neve, mikor
olyan gyűröttre szárad majd egykor,

mint a kandallóban égő újságpapír.

Ma minden olyan fegyelmezetten folyik, megbízhatóan,
ügyesen, gyorsan és nyájasan.

Szükség van valamire, ami egyszerű,
ami gyanúsán természetes.

Az ikon szemeiben

(*Ikonin silmissä*)

A türelmesek azt látják, amit legyőzhetőnek vélnek.
A karomat belülről nyaldosó véraláfutás:
sötét, akár a hajó jeget korbácsoló olajfarka.
Látomáshadseregek: az erek mentén kiáltozva
rogynak le, gránátok dermesztik meg őket, mustárgázba
fulladnak bele, acélsejtek aknáira lépve zúgolódnak.
A csúszva előrehaladó percek ekéje – anyagtalan,
mint a szeretet a csodatévő ikon tekintete
alatt – napokká válik, hetekké, évek
határtalan mezejévé. Kinek kellene
köztük felemelnie a kezét, mintegy választ
keresve egy kérdésre, szennyes földet az izmaira,
vagy mintegy az élet- és sorsvonalak közt vonagló,
acélkönnyű lelkét emelve magasba,
mint aki biztos lehet abban, hogy lábai alatt
a háború idején felperzselt földben
még a tüzelésen, a sírokon, a füstön kívül
további eleven címszavak bújnak
a nyelv bombabiztos óvóhelyén.

Polgár Anikó fordításai

■ **Jouni Inkala** (1966): finn költő. 1992-ben debütált *Tässä sen reuna* (*Ez a széle*) című verskötetével, melyre megkapta a J. H. Erkko-díjat. Jelenleg Helsinkiben él szabadfoglalkozású költőként.

Polgár Anikó (Vágsellye, 1975): költő, irodalomtörténész, műfordító. Legutóbbi kötete: *Ráfogások Ovidiusra* (Kalligram, 2011).